

Communiceren over klimaatverandering: methoden om risico's en kansen inzichtelijk te maken

Projectleider	dr. Joop de Boer		
Instituut	Vrije Universiteit Amsterdam, Instituut voor Milieuvraagstukken		
Email	joop.de.boer@ivm.falw.vu.nl		
Consortium	Vrije Universiteit, Instituut voor Milieuvraagstukken Universiteit Utrecht, Copernicus Instituut voor Duurzame Ontwikkeling en Innovatie Universiteit Twente, Faculteit Construerende Technische Wetenschappen		
Project website			
Startdatum	1 mei 2004	Einddatum	1 januari 2009

Context / maatschappelijk probleem

Communicatie over het klimaatvraagstuk in veel opzichten uniek. Het gaat om een langetermijn probleem dat nu soms al heel actueel is. Er is zeer veel aandacht voor in de media, waarbij critici en doemdenkers relatief veel ruimte krijgen. Het gaat hierbij niet alleen om de feiten over klimaatverandering, maar ook om de interpretatie van die feiten, en hoe ze gepresenteerd worden. Het KNMI krijgt bijvoorbeeld veel vragen naar wat er waar is van wat er in de media wordt beweerd. Expliciet maar ook impliciet speelt het punt dat de mens het versterkte broeikas-effect veroorzaakt, mee in de discussies. En dit alles werkt door in de vele beslissingen die door beleidsmakers van overheden, bedrijven en andere maatschappelijke organisaties worden genomen, bijvoorbeeld over de ruimtelijke inrichting van Nederland.

Wat is al bekend, wat niet?

Uit de sociaal-wetenschappelijke literatuur (psychologie, sociologie, beleidswetenschappen) is bekend dat het verloop van communicatie over risico's en kansen sterk afhangt van de onderliggende conceptuele schema's die de betrokkenen hanteren. Die schema's bepalen hoe ze nieuwe informatie inpassen in bestaande denkbeelden, zoals bij het interpreteren van scenario's. Bij overleg tussen overheden, bedrijven en andere maatschappelijke organisaties hanteren wetenschappers en beleidsmakers op vanzelfsprekende wijze hun eigen conceptuele schema's. Hun communicatie kan echter aanzienlijk worden belemmerd als de schema's niet of onvoldoende op elkaar aansluiten. Hoe dit specifiek op het gebied van klimaatverandering uitwerkt is niet bekend.

Wat wordt nu onderzocht?

Om knelpunten bij de communicatie weg te nemen en een verantwoorde uitwisseling van inzichten te bevorderen

is een multidisciplinair onderzoek opgezet. Dit wordt uitgevoerd samen met het Milieu- en Natuurplanbureau en het KNMI. Het onderzoek richt zich vooral op de conceptuele schema's (of 'frames') die tot uitdrukking komen bij het omgaan met kleine kansen en onzekerheden in verband met klimaatverandering. De vraag is: hoe zien die schema's eruit, hoe werken ze op elkaar in, en hoe kan dat eventueel beter?

Wat is het resultaat en voor wie?

Methoden om risico's en kansen inzichtelijk te maken op een manier die wetenschappelijk verantwoord is en aansluit bij de denkwijze van personen en organisaties die belang hebben bij communicatie over klimaatverandering.

